

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı :96603261-120.01.02.12

Konu :İRB Programında Yapılan Değişiklikler Hk.

14.02.2019 / 41688439
DAĞITIM YERLERİNE

İlgi :06.11.2018 tarihli ve 96603261-010.06.01/00038585172 sayılı yazı.

Bilindiği üzere, ilgide kayıtlı yazımızla ihracatla ilgili gümrük işlemleri tamamlanmış eşyanın karayoluyla Türkiye Gümrük Bölgesi içerisinde, transit rejimi altında transit beyannamesi yerine "İhracat Refakat Belgesi (İRB)" kapsamında taşınabilmesi amacıyla başlatılmış olan İRB uygulamasına ilişkin 02.11.2018 tarihli ve 2018/19 sayılı Genelge yayımlanmış; tüm Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüklerine dağıtım 06.11.2018 tarihli, 38585172 sayılı yazımız ekinde 2018/19 sayılı Genelge gönderilerek ihracat refakat belgesinin ihracat eşyasının varış gümrük idaresi Kapıkule, Hamzabeyli, İpsala, Pazarkule, Dereköy ve Uzunköprü Gümrük Müdürlükleri hariç kara hudut kapıları ve Ro-Ro gümrük müdürlükleri olacak şekilde taşınmasında kullanılabileceği, diğer taraftan ihracat refakat belgesi kapsamında bir diğer iç gümrük idaresine taşınan eşyanın burada bir NCTS T1 Belgesi veya TIR Karnesine ya da bir sınır gümrük idaresine taşınan eşyanın burada bir çıkış bildirimine konu edilmesi (ikinci iskele) işlemlerinin başlamasına ilişkin duyurunun teknik çalışmaların tamamlanmasını müteakip Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüklerine yapılacağı belirtilmiştir.

İRB programının kullanıma açılmasından bu yana gerek gümrük idarelerinden gerekse de ihracatçı/taşıyıcı firmalar tarafından Genel Müdürlüğümüze intikal ettirilen sorun, öneri ve taleplerin transit rejimi hükümleri başta olmak üzere, gümrük mevzuatı açısından değerlendirilmesi neticesinde, Genel Müdürlüğümüzce Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığından programda çeşitli düzenlemeler yapılması talep edilmiştir.

Bu kapsamda, İRB programında yapılan düzenlemelere ilişkin bilgiler aşağıda açıklanmakla birlikte söz konusu düzenlemelerin yer aldığı programın yeni versiyonu **18.02.2019 tarihinde devreye alınacaktır**. Ayrıca, güncellenmiş "İhracat Refakat Belgesi Uygulama Kılavuzu" ekte yer almakta olup söz konusu kılavuza programın yeni versiyonunun yayımlanacağı 18.02.2019 tarihi itibarıyla <https://ggm.ticaret.gov.tr> adresinden de ulaşılabilecektir.

1) "Açık Sevk" seçimli kutu seçeneği *memurların kullanacağı şekilde* programda mühürler bölümüne yerleştirilmiştir. Herhangi bir mühür bilgisinin varolduğu durumlarda "Açık Sevk" kutusunun seçilmesi halinde varolan mühür bilgileri silinecektir. Aynı şekilde, "Açık Sevk" bilgisinin varolduğu durumlardaysa herhangi bir mühür bilgisinin girilmesi halinde "Açık Sevk" seçeneği mühür bilgisi alanından kaldırılacaktır.

2) Sadece RoRo gümrüklerinde çalışan memurların görebileceği şekilde "Şoförsüz" seçimli kutu seçeneği "Şoför Bilgileri" bölümünde yer alacak olup "Şoförsüz" kutusunun seçilmesi halinde varsa şoför bilgileri silinerek önceden belirlenmiş değerler ilgili alanlara atanacaktır. Aynı şekilde, "Şoförsüz" bilgisinin varolduğu durumlardaysa herhangi bir T.C.

kimlik numarası veya pasaport numarası bilgisinin girilmesi durumunda şoför bilgileri daha önce olduğu gibi MERNİS sisteminden veya KKTtP kütüklerinden ekrana getirilecektir.

3) Mezkur Genelge hükmü gereği, Kapıkule, İpsala, Uzunköprü, Pazarkule, Dereköy ve Hamzabeyli Gümrük Müdürlükleri, *Varış* ve *Sevk* İdareleri seçenekleri arasından çıkartılmıştır.

4) Memurlar tarafından, "İRB Bilgileri" alanında bulunan Rejim Hak Sahibi Vergi No, Taşıyıcı Vergi No, İhracatçı Vergi No kolonlarında yer alan vergi numaraları alanlarının üzerine imleç (fare) ile gelinmesi halinde (vergi numarasının 000000000000 olması durumu hariç) ilgili firma ünvanı ekrana gelecektir.

5) Sorgulama ekranı "İRB Sorgulama" adı altında "Hareketler" menüsü altında memurların kullanımına sunulmuş olup sadece giriş yapılan gümrük idareleri sorgulanabilecektir. Sorgulama, bir İRB numarası için, o İRB numarasına bağlı ihracat beyannamesi sayısı kadar satır ekrana getirecektir.

6) İRB programı yeni versiyonla birlikte "açma" işlemleri gerçekleştirmeye başlayacaktır. Açma işlemleri yine mükellefin giriş yapacağı *miktar* ve *ağırlık* bilgisi üzerinden, *kalem bazında değil beyanname bazında* gerçekleştirilecektir. Eklenen kayıtlar için "DISC_DEPOSE", 'T1/TIR Karnesi/Çıkış Bildirimi' menüsü kullanarak sonlandırılan kayıtlar için "DISC_SOLDE", iptal edilen İRB'ler veya İRB kapsamından çıkarılan ihracat beyannameleri için "DISC_ANNULE" statüleri açma satırları için kullanılacaktır.

7) İRB programında yeni versiyonla birlikte *taşınacak kalem bilgilerinin* seçilmesi zorunlu hale getirilmiştir. Bu sayede İRB'de taşınan ihracat beyannamelerine dair bütün kalemler değil sadece *yüklenecek* olarak işaretlenen kalem bilgileri "İRB Çıktısında" yer alacaktır. İşlem genel olarak: "1.Kontrol" butonuna basıldıktan sonra beyannameye ait genel bilgiler ekrana getirilecektir. Mükellef "Yüklenecek Miktar" ve "Yüklenecek Ağırlık" bilgilerini girdikten sonra yüklenecek kalemleri "Beyanname Kalem Bilgileri" alanından "Yüklenecek Mi?" kolonundan seçmelidir. Aksi takdirde İRB'ye ihracat beyannamesi eklenemeyecektir. Eğer bütün kalemler seçilmek istenirse "Yüklenecek Mi?" yazısına çift tıklamak yeterlidir. Kalem seçimi yapıp İRB'ye eklenen her bir ihracat beyannamesi için "3.Kayıt" butonuna basılmasının mükellefin işlemini kolaylaştıracağı ve yanlış anlamaların önüne geçeceği öngörülmektedir.

8) İRB programının yeni versiyonunda "Hareketler" menüsü altında yer alan "İRB Çıktısı" için *Ana Ekran Çıktısı* ve *Standart Çıktı* olmak üzere iki çıktı versiyonu bulunacaktır. "Ana Ekran Çıktısı" seçeneğinde İRB çıktısında "Kalem Bilgileri" alanı yer almayacak, "Standart Çıktı" seçeneğinde ise "Kalem Bilgileri" alanı yer alacaktır.

9) Veritabanı, iletişim hatları veya Kara Kapıları Taşıt Takip Programı (KKTTP) kaynaklı sebeplerden dolayı bazı durumlarda KKTTP'ye veri aktarılamadığı tespit edilmiştir. Bu yüzden, "Kara Kapılarına Veri Aktar" işlemi "Hareketler" menüsü altında *memurların* kullanımına sunulmuştur. Bu işlem, sınır gümrük idarelerinde "Yurtdışı Edilebilir" statüdeki kayıtlar için çalışacak şekilde programa eklenmiştir.

Öte yandan, İRB programında Gümrük İhbar programına ve KKTTP'ye veri aktarmak amacıyla bir takım veriler alınmaktadır. Ancak, veri tabanında yapılan inceleme sonucunda bazı verilerin veri girişinin doğru olarak yapılmadığı tespit edilmiştir. Özellikle kara kapılarımızda Şoför T.C. Numarası veya pasaport numarasının doğru bir şekilde girilmediği gözlemlenmiştir. Bu itibarla, programa veri girişlerinin doğru şekilde yapılmasında hassasiyet gösterilmesi önem arz etmektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Halit HANOĞLU
Bakan a.
Genel Müdür Yardımcısı

Ek: İRB Uygulama Kılavuzu

Dağıtım:

Gereği:

Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüklerine

Bilgi:

Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığına

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
GÜMRÜKLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ULUSAL
TRANSİT REJİMİ ÇERÇEVESİNDE İHRACAT EŞYASININ “İHRACAT REFAKAT
BELGESİ” İLE TAŞINMASINA İLİŞKİN KILAVUZ

11.02.2018

Halihazırda, ihracat eşyasının yurt dışı edilmek üzere ihracat gümrük idaresinden çıkış gümrük idaresine karayolu ile sevkinde, duruma ve tercihe göre eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi dışında taşınmasını da kapsayacak şekilde bir TIR Karnesi ya da NCTS’den bir T1 beyanı düzenlenebildiği gibi eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesi içerisinde çıkış gümrük idaresine kadar taşınması için NCTS’den bir TR (ulusal transit) beyanı da düzenlenebilmektedir.

İhracat eşyasının Türkiye Gümrük Bölgesi içerisinde çıkış gümrük idaresine kadar ulusal transit rejimi kapsamında taşınmasına ilişkin beyanı kolaylaştırmak ve işlem süreçlerini hızlandırmak amacıyla, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 84 üncü maddesinin 5 inci fıkrası uyarınca ve yapılan teknik düzenlemeler çerçevesinde, bu kapsamdaki eşyanın taşınmasında, NCTS programından transit beyannamesi düzenlenmesi yerine, İhracat Refakat Belgesi (İRB) programından İRB düzenlenebilecektir.

Yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde, İRB düzenlenmesinde ve İRB’ye ilişkin süreçlerde aşağıda belirtildiği şekilde işlem yapılacaktır.

1- İRB’nin yükümlü tarafından tescili:

1.1 BİLGE programında İhracat Refakat Belgesi uygulaması ekranında **Hareketler-Yeni Kayıt** komutu verilerek tescil ekranı açılır.

1.2 “Rejim hak sahibi vergi no”, “Taşıyıcı vergi no”, “İhracatçı vergi no” ve “İhracat beyannamesi numarası” bilgileri sisteme girilir. Bu dört bilgi girildikten sonra, yükümlü tarafından "1.Kontrol" butonuna basılır.

Taşıyıcının Türkiye’de kayıtlı vergi no.su bulunmaması halinde; “taşıyıcı vergi no” alanına 11 adet ‘0’ yazılır.

Araca **farklı gümrük idarelerinden** eşya yüklenmesi (parsiyel) durumu da dahil olmak üzere bir İRB’de tek bir rejim hak sahibi olabileceğinden, İRB’ye ihracat beyannamesi eklemesi de İRB’yi tescil eden rejim hak sahibi tarafından yapılabilecektir.

1.3 Tescil edilmekte olan İRB kapsamı sevkiyatta araca yüklenecek ihracat eşyasının kap ve ağırlık bilgisi “1.Kontrol” butonuna basılması sonrasında sağda yer alan ilgili yeşil alanlara girilir. Daha sonra, aşağıda görüntülenen “Beyanname Kalem Bilgileri” başlıklı alanda kalemler görüntülenerek kontrolü sağlanır. İRB kapsamı sevkiyatta araca yüklenecek ihracat beyannamesi kalemleri “Beyanname Kalem Bilgileri” alanından “Yüklenecek Mi?” kolonundan seçilir. (Bütün kalemlerden araca yükleme yapılacak ise “Yüklenecek Mi?” yazısına çift tıklamak yeterlidir.) Ardından, “2. İRB'ye Ekle” butonuna basılmasıyla birlikte İRB’ye eklenen ihracat beyannamesi bilgileri “İRB Bilgileri” alanına düşer.

(“İRB Bilgileri” alanında yer alan bilgilerin kontrolü sonucunda bir hata fark edilmesi durumunda bilgilerin bulunduğu satıra çift tıklanarak satır silinebilir.)

1.4 Son olarak aracın plaka, ülke ve tür bilgileri ile varış ve sınır idareleri seçilerek “3. Kayıt” butonuna basılır ve İRB tescil edilir. (Kalem seçimi yapıp İRB’ye eklenen her bir ihracat beyannamesi için “3.Kayıt” butonuna basılır.)

Aynı gümrük idaresinden eklenecek birden fazla İhracat Beyannamesi varsa, her ihracat beyannamesi için aynı işlemler tekrarlanır.

*Farklı gümrük idarelerinden eklenecek birden fazla İhracat Beyannamesi varsa, ilk hareket gümrük idaresinde “1- İRB’nin yükümlü tarafından tescili” ve “2- İhracat Gümrük İdaresinde transit süresi, mühür bilgilerinin girilmesi ve Ulaştırma (U.NET) işlemlerinin tamamlanması” bölümlerinde açıklanan işlemler yapıldıktan sonra parsiyel yükün alınacağı diğer gümrük idaresi/idarelerinde, ilk hareket gümrük idaresinde oluşturulan İRB numarası yükümlü tarafından **Hareketler?İRB'yi Çağırma/Eşya Ekleme** komutu kullanılarak çağırılır. Ardından 1.2 bölümünde ve sonraki bölümlerde belirtilen işlemler gerçekleştirilir.*

1.5 Bu işlemler sonucunda İRB “Tescil Edilmiş” statüye gelir ve geçici bir tescil no alır.

(İRB İdare tarafından onaylanana kadar İRB geçici tescil no ile çağırılarak, plaka düzeltme vb. değişiklikler yapılabilir veya “**Hareketler >kayıt iptal**” komutuyla İRB kaydı tümünden iptal edilebilir.)

Yükümlü tarafından “**Hareketler > İRB Çıktısı**” komutuyla İRB çıktısı alınır. Gözetim memurunca bu İRB çıktısına istinaden gerekli kontroller yapılarak güvenlik mührü tatbik edilir ve güvenlik mührü bilgileri İRB çıktısı üzerine kaydedilir. İRB çıktısı, onay işlemi yapılmak üzere onay servisine teslim edilir.

İhracat Refakat Belgesinde yer alan gönderici ve alıcı bilgisi ile kalem listesindeki eşya bilgileri ilgili ihracat beyannamesinden otomatik olarak gelirken; rejim hak sahibi, taşıyıcı, plaka ve varış gümrük idaresi bilgileri yükümlü tarafından İRB programına girilen bilgilerden getirilmektedir. Mühür adedi ve numaraları ile transit süre sınırı bilgisi ise onay işlemini gerçekleştiren memur tarafından sisteme girilmektedir.

2- İhracat Gümrük İdaresinde transit süresi, mühür bilgilerinin girilmesi ve Ulaştırma (U.NET) işlemlerinin tamamlanması:

2.1 İlgili memur tarafından **Hareketler >İRB'yi Çağırma/Eşya Ekleme** komutu kullanılarak İRB numarası barkod okuyucu yardımıyla veya elle İRB no girilerek çağırılır; yükümlü tarafından girilen bilgiler kontrol edilir.

(İRB Bilgileri alanında yer alan Rejim Hak Sahibi Vergi No, Taşıyıcı Vergi No, İhracatçı Vergi No kolonlarında yer alan vergi numaraları alanlarının üzerine imleç (fare) ile gelinmesi halinde (vergi numarasının 00000000000 olmaması halinde) ilgili firma ünvanı ekrana gelecektir.)

2.2 Transit süre sınırı ile araca tatbik edilen mühür numarası sisteme girilir. Mühür numarası yazıldıktan sonra “Enter” tuşuna basılır. Eşyanın açık olarak sevk edilmesi (yani mühür tatbik edilmemesi) durumunda ise “Açık Sevk” yazısının solundaki kutucuğa tıklanır. Yanlış girilen mühür numarasını silme tercihi için girilen mühür numarası üzerine çift tıklanır. Plaka değişikliği gerekiyorsa gerekli değişiklikler yapılarak, U.NET işlemlerini tamamlamak üzere "3. Kayıt" butonuna basılır. Bu işlem sonrası Ulaştırma ekranı otomatik olarak açılır, açılmaması veya sonradan erişim/müdahale için **Hareketler> Ulaştırma Ekranı** kullanılabilir.

2.3 Bu işlemler sonucunda İRB “Tescil Edilmiş” statüden “Onaylanmış” statüye gelir ve geçici tescil numarası “(YIL)(GÜMRÜK KODU)İRB(SIRA NO) – ÖR: 18061600İRB001234” sistematığına uygun bir İRB tescil no’ya dönüşür. Ulaştırma işlemlerinin ardından sistemin araç geçişine izin vermesi ile birlikte **"Hareketler > İRB Çıktısı"** komutu seçilir ve ardından çıkan uyarı ekranından “Ana Ekran Çıktısı” veya “Standart Çıktı” seçeneklerinden biri seçilerek İRB çıktısı alınıp imza, kaşe ve mühür tatbiki sonrası taşıyıcıya teslim edilir ve transit serbest bırakılmış olur.

(“Ana Ekran Çıktısı” seçeneğinde İRB çıktısında “Kalem Bilgileri” alanı yer almayacak, “Standart Çıktı” seçeneğinde ise “Kalem Bilgileri” alanı yer alacaktır.)

2.4. “Kayıt İptal” işlemi: İRB, idare onayı sonrasında fark edilen herhangi bir hatalı durum karşısında memur tarafından ekrana çağrılarak **“Hareketler>Kayıt iptal>Tamam”** komutuyla bir önceki statüye (“Tescil Edilmiş”) getirilebilir veya yükümlünün dilekçe ile başvurusuna istinaden **“Hareketler>Kayıt iptal> İptal”** komutuyla tümünden iptal edilebilir.

3- Çıkış Gümrük İdaresinde Yapılacak İşlemler (Kara hudut kapısı işlemleri):

3.1 Çıkış gümrük idaresinde (kara hudut kapısı) tescil servisinde görevli memur tarafından; **Hareketler> İRB'yi Çağırma/Eşya Ekleme** komutu kullanılarak İRB numarası barkod okuyucu yardımıyla veya elle İRB no girilerek çağırılır.

(Memur tarafından çağrılan İRB’nin hareket gümrük idaresi tarafından onaylanmış statüde olmaması halinde aşağıdaki gibi bir hata mesajı alınacaktır.)

3.2 Bu aşamadan sonra memur tarafından şoförün T.C. kimlik numarası, yabancı şoför için pasaport numarası girilip enter tuşuna basılması ile birlikte bilgiler otomatik olarak ekrana

getirilir, gelen bilgiler (Transit süresi ve mühür no kontrolü dahil) memur tarafından kontrol edildikten sonra “3. Kayıt” tuşuna basılır. (Bu butona basılmadan önce plaka bilgisi gibi düzeltilecek alanlar düzeltilebilmektedir.)

(Sadece RoRo gümrüklerinde çalışan memurların görebileceği şekilde “Şoförsüz” seçimli kutu seçeneği “Şoför Bilgileri” bölümünde yer alacak olup “Şoförsüz” kutusunun seçilmesi halinde önceden belirlenmiş değerler ilgili alanlara atanacaktır.)

Ulaştırma Kayıt Düzeltme: Ulaştırma işlemlerinde, iç gümrük idarelerinin girmiş oldukları bilgilerin sınır gümrük idarelerinde değiştirilmesi gereken durumlar için; İRB ekrana çağrıldıktan sonra “Hareketler>Ulaştırma Ekranı” menüsünden Ulaştırma Ekranına geçilir. Ulaştırma ekranı ana penceresinden “Kayıt>Değiştir” komutu ile taşıma bilgileri düzeltilebilecektir.

3.3 Bu işlemlerin sonucunda İRB “Yurtdışı Edilebilir” statüye dönüşür, Kara Kapıları Taşıt Takip Programına veri aktarımı sağlanır ve aracın Türkiye Gümrük Bölgesini terk etmesi mümkün olur.

(“İRB “Yurtdışı Edilebilir” statüye geldiği, ancak sistemsel bazı nedenlerle KKTP’ye veri aktarılamadığı durumlarda, “**Hareketler > Kara Kapılarına Veri Aktar**” komutuyla KKTP’ye veri aktarımı sağlanır.)

Araç plakasının Kara Kapıları Taşıt Takip Programından (KKTP) çıkışının yapılması ile birlikte hem İRB kaydı nihai duruma getirilmiş olacak hem de ihracat beyannamelerinin kapatma işlemleri için açma yapan diğer programların kullandığı ortak kapatma programına (package ile) veri aktarımı sağlanacaktır.

“Kayıt İptal”: İRB, idare onayı sonrasında fark edilen herhangi bir hatalı durum karşısında memur tarafından ekrana çağrılarak “**Hareketler>Kayıt iptal**” komutuyla bir önceki statüye (“Onaylanmış”) getirilebilir. Hata giderilmek üzere 3.1, 3.2 ve 3.3 no.lu işlem basamakları tekrarlanır ve sıfırlanan taşıma kaydı elle girilerek yeniden oluşturulur.

Memur profilinden sisteme giriş yapıldığında çıkan, İRB programının sağ alt köşesinde yer alan kutucuktaki “T” ibaresi tescil, “O” ibaresi onay, “S” ibaresi sınır idaresince gerçekleştirilen çıkış işlemlerini göstermekte olup söz konusu ibarelerin yer aldığı satırlarda söz konusu işlemin yapıldığı tarih, gümrük idaresi kodu ve işlemin yapan kişinin kimlik numarası yer almaktadır.